

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 300 13 00

F: 01 300 13 56

E: gp.uvhvvr@gov.si

www.uvhvvr.gov.si

Območni uradi UVHVVR

Veterinarska zbornica

Številka: U3440-148/2020/1

Datum: 3. marec 2020

Zaradi enotnega izvajanja Pravilnika o izvajanju rednih uradnih veterinarskih pregledov na gospodarstvih (Uradni list RS, št. 23/06 in 57/08) v letu 2020, izdaja generalni direktor Uprave za varno hrano, veterinarstvo in zdravje rastlin, na podlagi 8. točke 78. člena Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12, 23/13, 40/14 in 22/18), naslednje

OBVEZNO NAVODILO

o postopkih izvajanja Pravilnika o izvajanju rednih uradnih veterinarskih pregledov na gospodarstvih (v nadaljnjem besedilu: pravilnik) v letu 2020

A. SPLOŠNE DOLOČBE

I.

1. Odobreni veterinarji morajo opraviti redne uradne veterinarske preglede na gospodarstvih, ki so na seznamu za letne preglede 2020, objavljenem v VOLOS –aplikacija »letni pregledi«.
2. Če ima gospodarstvo, kjer se redijo perutnina in prašiči, sklenjeno pogodbo o zdravstvenem varstvu živali z veterinarsko organizacijo tipa C (v nadaljnjem besedilu: VO-C), opravi redni uradni veterinarski pregled na gospodarstvu za pogodbene živali odobreni veterinar pogodbene VO-C. Izpolnjeni obrazec vnese v VOLOS. Pregled gospodarstva za ostale živali pa opravi odobreni veterinar veterinarske organizacije, ki ima na tem območju koncesijo in podatke iz obrazca vnese v VOLOS.
3. Predlog računa za povračilo stroškov izvedbe veterinarskih pregledov potrdi uradni veterinar območnega urada Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: OU UVHVVR) na podlagi poročila iz VOLOS.
4. Odobreni veterinarji, ki opravljajo veterinarske preglede v skladu z drugim odstavkom tega poglavja, morajo predložiti predlog računa za povračilo stroškov izvedbe odrejenih del in dokazila tistemu OU UVHVVR, na območju katerega so izvedli te preglede.
5. Odobreni veterinar mora med uradnim veterinarskim pregledom pridobiti podatke, ki odražajo dejansko stanje. V poljih, ki zahtevajo vrednotenje, mora biti to strokovno utemeljeno.

B. IZPOLNJEVANJE OBRAZCA

II.

1. Podatke o gospodarstvu mora odobreni veterinar zbrati na podlagi obrazca za vnos letnega pregleda (v nadaljnjem besedilu: obrazec), ki je dostopen v VOLOS -> GOVEDO -> Letni pregledi.
2. Po opravljenem pregledu mora odobreni veterinar podatke prenesti v računalniško aplikacijo »Letni pregledi« v treh dneh po pregledu.
3. Navodilo za izpolnjevanje posameznih delov obrazca je v Prilogi, ki je sestavni del tega navodila.

III.

Pri vnosu podatkov v računalniško aplikacijo »Letni pregledi« mora odobreni veterinar izpolniti vsa zahtevana vnosna polja. Navodila za uporabo so objavljena v VOLOS.

IV.

1. Odobreni veterinar izda imetniku živali pisno navodilo, kadar je to potrebno in je tako določeno v Prilogi tega navodila.
2. Odobreni veterinar imetniku predlaga korekcijske ukrepe in mu v registrih na gospodarstvu ter v VOLOS pomaga urediti neskladja na področju identifikacije in registracije živali.
3. Odobreni veterinar mora v obrazec »Veterinarski pregled na gospodarstvu« vpisati dejansko stanje, kot ga je ugotovil ob izvajanju pregleda in rezultate pregleda vnesti v VOLOS.

V.

OU UVHVVR izvajajo kontrolo ustreznosti izvajanja uradnih veterinarskih pregledov gospodarstev v skladu s planom dela UVHVVR.

dr. Janez Posedi
generálni direktor

Priloga

Navodila za izpolnjevanje obrazca

Izpis obrazca: na osnovi seznama gospodarstev za letni pregled se preko povezave Seznam gospodarstev - izpis in vnos letnega pregleda za registrirana gospodarstva v aplikaciji »Letni pregledi« v VOLOS, s klikom na gumb »Natisni pregled«, izpiše obrazec za letni pregled za konkretno gospodarstvo (glej Navodilo za uporabo aplikacije »Letni pregledi gospodarstev«).

A. Podatki o pregledu

Evidenčna številka je številka, ki jo določi odobreni veterinar in je znotraj iste veterinarske organizacije neponovljiva.

Telefonska številka je kontaktna številka imetnika gospodarstva, ki je zabeležena v podatkovni bazi in se avtomatsko izpiše na obrazcu.

Ura začetka in ura zaključka pregleda: vpisati je treba dejanski čas prihoda na gospodarstvo in odhoda z gospodarstva.

B. Podatki o gospodarstvu in imetniku živali

Če je gospodarstvo registrirano, so podatki o gospodarstvu, imetniku in vrstah reje že pred natisnjeni na obrazcu, izpisanem iz VOLOS.

Če gospodarstva ni na seznamu iz prvega odstavka Priloge, nosilec gospodarstva pa poseduje KMG-MID (gospodarstvo je vpisano v Register kmetijskih gospodarstev, vendar reja živali ni registrirana), se pregled opravi po predhodni odobritvi OU UVHVVR. Obrazec se natisne iz VOLOS.

Na gospodarstvu je reja trajno opuščena: če imetnik izjavi, da trajno opušča rejo, se prva stran zapisnika uporabi kot vloga za vpis trajne opustitve reje. Podatke o trajni opustitvi je treba vnesti v VOLOS, podpisani original pa se pošlje na SIRIS. V obrazec se vpiše mesec in leto opustitve reje. Izkušnje iz preteklih let kažejo, da se pogosto zgodi, da imetnik kot datum opustitve navede datum daleč v preteklosti (»opustil pred tremi leti«), stanje v registru pa izkazuje dogodke, npr. premike živali ali sporočen stalež po tem datumu. V takem primeru gospodarstvo ne izpolnjuje pogojev za opustitev. Datum opustitve je zato bolje postaviti na kasnejši datum, ko imetnik zanesljivo lahko potrdi, da živali (in s tem dogodkov) na gospodarstvu ni bilo.

C. Pregled

C.1. Številčno stanje in kategorije živali na gospodarstvu na dan pregleda

V posamezne rubrike se vpiše število živali po posameznih kategorijah. Če določene vrste in kategorije živali na gospodarstvu ni, vendar je reja registrirana, se za število živali vpiše »0« (ničla).

Reja v turnusih: če pri prašičih in perutnini trenutno število živali bistveno odstopa od običajnega, se vpiše povprečno število živali v turnusu. Smiselno se postopa tudi, če v času pregleda živali ni na gospodarstvu, v zadnjih 12 mesecih pa so bile.

Pri pregledu kopitarjev odobreni veterinar preveri:

- ali imajo vsi kopitarji na gospodarstvu identifikacijski dokument ter da se podatki (spol, barva, znaki) ujemajo z dejanskim stanjem; če ima možnost, preveri številko čipa;
- ali so na gospodarstvu neoznačeni kopitarji in opozori imetnika, da nemudoma poskrbi za označitev; →Skrajni rok za izdajo ID je 12 mesecev po rojstva kopitarja;
- ali so na gospodarstvu neoznačena žrebeta in opozori imetnika na roke za označitev → Vlogo za identifikacijo žrebeta imetnik vloži najpozneje do 30 dni po rojstvu žrebeta;

D. Dnevnik veterinarskih posegov

D.1. Vpiše se število posegov po posameznih živalskih vrstah, vpisanih v dnevnik v obdobju zadnjih 12 mesecev. Za veterinarski poseg se za namen tega pregleda štejejo pregled živali, diagnostične preiskave in zdravljenje živali na gospodarstvu, ki ga izvaja veterinar (gre za prvi vpis, ne glede na to, če imetnik živali po navodilu veterinarja nadaljuje z uporabo zdravila).

Vpiše se število abortusov* v zadnjih 12 mesecih.

Za abortus se šteje, če brejost traja:

- kobilica - manj kot 300 dni,
- krava - zgodnji abortus: manj kot 180 dni,
- krava - pozni abortus: več kot 180 in manj kot 260 dni,
- svinja - manj kot 100 dni,
- ovca in koza - manj kot 135 dni.

*Za določanje abortusov naj imetnik predloži potrdilo o osemenitvi oziroma pripustu.

Vpiše se število poginulih živali.

Številka dnevnika - glej Obvezno navodilo

D.2. Označi se razmerje med rejcem in veterinarsko organizacijo.

D.3. Odgovorna uporaba protimikrobnih zdravil (antibiotikov-AB) - v preteklem letu

V tabeli se na ustreznih mestih po vrstah živali vpiše število zdravljenj: z vsemi AB, z izjemno uporabljenimi AB (ločeno za IPV in IPH) in z najpomembnejšimi kritično pomembnimi AB (fluorokinoloni in drugimi kinoloni, cefalosporini 3. in 4. gen. ter polimiksini). V primeru, da so bile živali zdravljene z najpomembnejšimi kritično pomembnimi AB (fluorokinoloni in drugimi kinoloni, cefalosporini 3. in 4. gen. ali polimiksini), se po vrstah živali vpiše tudi število opravljenih preiskav za testiranje občutljivosti (antibiogram) na osnovi razpoložljivih podatkov imetnika živali, koncesionarja oziroma lečečega veterinarja.

BRO so pitovni piščanci (brojlerji); PUR so pitovni purani.

E. Identifikacija in registracija živali

V okna se vpiše število živali, pri katerih je opažena nepravilnost. Pri tem se upošteva:

Govedo: število naročenih nadomestnih ušesnih znamk se izpiše na obrazcu. Posebno pozornost namenite deležu nepopolno označenih govedi (ena znamka). Imetnike je treba opozoriti, da morajo izgubljeno znamko nadomesti takoj, ko prejmejo dvojnik.

Prašiči: v okno se vpiše ali je pri živalih opažena posebnost (1) oziroma se vnese podatek, ugotovljen pri pregledu dokumentacije (2).

Drobnica:

- Število živali, ki bi morale biti označene, a niso.
- Vrednotenje vodenja RPG: »Ažurno in na predpisan način« - ima izpolnjene vse rubrike, ima vpisane vse podatke; »Neažurno« - RPG se vodi, a opažene so manjše pomanjkljivosti; »Se ne vodi« - nima RPG ali pa je le-ta izjemno pomanjkljivo izpolnjen ali prazen.

Pisno navodilo se imetniku izda za rubriko govedo v primeru, če je število nepravilnosti večje od nič. Pri prašičih in drobnici, če je število neoznačenih živali večje od nič in kadar je odgovor na drugo vprašanje o vodenju RPG oz. RDG označen z »neažurno« ali »se ne vodi«.

F. Zaščita živali

F.1 Vpiše se vrednotenje ustreznosti izvajanja predpisanih postopkov s področja zaščite rejnih živali.

Pravilnik o zaščiti rejnih živali (Uradni list RS, št. 51/10 in 70/10)

Preveriti je treba:

- kdo je odgovoren za živali;
- ali za živali skrbi primerno število ljudi z znanjem in izkušnjami;
- ali je pregled živali ustrezen, kako so oskrbljene bolne, poškodovane ali onemogle živali;
- ali je živalim zagotovljena svoboda gibanja (če so privezane, ali imajo dovolj prostora, da nemoteno legajo, vstajajo in se negujejo);
- zaščita živali, nastanjenih izven objektov (senca, suh prostor za počitek, če je potrebno ...);
- gradnja objektov (materiali, vzdrževanje, nedrseča tla, ni robov, štrlin ipd., ki bi lahko poškodovale živali);
- oprema objektov (glej prejšnjo alinejo);
- prehrana živali;
- reja in postopki z živalmi (kako se opravljajo boleči posegi na živalih, kdo opravlja posege ipd.).

Pri vrednotenju naj bo v oporo naslednja lestvica:

Brez pripomb: zagotovljena dobrobit živali: živali imajo dovolj prostora za počitek, vstajanje in leganje, zagotovljena jim je svoboda gibanja, živali imajo vrsti in starosti ter namenu primerno prehrano, svetlobo, toploto, mikroklimo, voda je na voljo, higiena hleva je dobra, živali in opremo skrbnik kontrolira najmanj enkrat dnevno. Bolne živali so ustrezno oskrbljene, ločeno nameščene v suhih boksih z nastiljem in zanje je pravočasno zahtevana veterinarska pomoč.

Zadovoljivo: manjša odstopanja od zgoraj navedenega, imetnik odpravlja odstopanja oziroma jih ima namen odpraviti v najkrajšem času (ustno navodilo).

Delno zadovoljivo: živali so prenaseljene. Ločena namestitve bolnih, poškodovanih ali onemoglih živali ni zagotovljena. Osvetlitev ni zadostna. Higiena v hlevu je pomanjkljiva. Veterinarska pomoč ni pravočasna. Oprema je slabo vzdrževana (pisno navodilo).

Neustrezno: imetnik ne zagotavlja ustrezne zaščite in dobrobiti živali. Hlev oziroma hlevi so prenaseljeni. Naravne svetlobe ni. Voda ni na voljo. Krmljenje ni redno. Za bolne, poškodovane ali onemogle živali ni poskrbljeno. Ni vsakodnevnega nadzora. Oprema ni nadzorovana ali vzdrževana. Če so živali zunaj, ni ustrezno poskrbljeno za zaščito pred neugodnimi vplivi okolja (senca v primeru močnega sonca; suh prostor za počitek, v primeru deževja in vlažnega vremena) (pisno navodilo in prijava na OU).

F.2 Obvezno je izbrati enega izmed možnih odgovorov. Zabeleži se stanje, ugotovljeno ob pregledu.

F.2 Ali je upoštevana prepoved privezovanja telet do 6 mesecev starosti?		
DA če teleta do 6 mesecev niso privezana	NE če so vsa ali nekatera teleta do starosti 6 mesecev privezana PISNO NAVODILO	NI POGOJEV če ob pregledu na gospodarstvu ni telet oziroma govedi mlajše od 6 mesecev

F.4 Obvezno se izpolni, če so na gospodarstvu prašiči. Zabeleži se stanje, ugotovljeno ob pregledu.

F.4. Ali imajo vsi prašiči na gospodarstvu na voljo slamo ali drug manipulativni material, s katerim se zamotijo oziroma igrajo?		
<p>DA če imajo prašiči na gospodarstvu dostop do slame ali drugega manipulativnega materiala Če izberete da, vpišite v dodatno polje kodo za vrsto materiala, ki ga imajo prašiči na voljo v skladu s spodnjim pojasnilom: 1 optimalen 2. suboptimalen material 3. neučinkovit material Če vnesete 3, potem je potrebno PISNO NAVODILO, v katerem rejca opozorite na to, kakšen je primeren material za zaposlitev.</p>	<p>NE če prašiči nimajo dostopa do ustreznega manipulativnega materiala PISNO NAVODILO</p>	<p>NI POGOJEV če na gospodarstvu ni prašičev</p>

Priporočila in spremljevalni delovni dokument opredelita primer material. Priloga obveznemu navodilu.

1. optimalen material

Prašiči imajo na voljo imajo enega izmed naštetih materialov: slama, seno, silaža, miskantus, gomoljnice in korenovke kot nastilj.

Prašiči imajo na voljo dva ali več suboptimalnih materialov, ki zagotavljajo pokrivanje vseh potreb.

2. suboptimalen material

Prašiči imajo na voljo imajo enega ali več izmed naštetih materialov: zemlja, lesni oblanci, žagovina, gobji kompost, šota, pesek in kamni, narezan papir, razdelilnik peletov, mehki neobdelan les, karton, naravne vrvi, vreče iz jute, narezan papir, razdelilnik peletov, mehki neobdelan les, karton, naravne vrvi, raševinaste vreče, stisnjena slama v razdelilnikih, stisnjeno žaganje v briketih (obešeno ali fiksno pritrjeno).

Suboptimalen material izberete tudi, če kmet kombinira katerega koli od suboptimalnih materialov z neučinkovitimi materiali.

3. neučinkovit material:

Prašiči imajo na voljo enega ali več izmed naštetih materialov: verige, plastične predmete, mehke plastične cevi, predmete iz trde plastike, trd les, žoge, gume ali dodane lizalne kamne (brez drugih materialov).

F.6 Obvezno je izbrati enega izmed možnih odgovorov. Zabeleži se stanje, ugotovljeno ob pregledu.

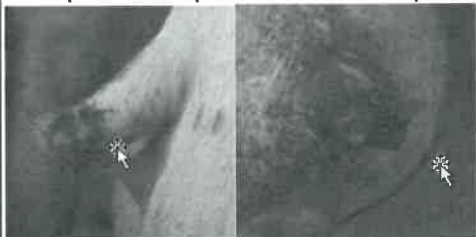
F.6 Ali imajo prašiči (za pitanje) na gospodarstvu skrajšane repe?		
DA če imajo vsaj nekateri prašiči na gospodarstvu skrajšane repe	NE če nima noben prašič na gospodarstvu skrajšanih repov	NI POGOJEV če na gospodarstvu ni prašičev

Vprašanje se izpolni tudi, če so na gospodarstvu samo plemenski prašiči. Če so na gospodarstvu mešane kategorije (plemenski prašiči in pitanci), se vprašanje izpolni za pitance.

F.8 Obvezno je izbrati enega izmed možnih odgovorov. Zabeleži se stanje, ugotovljeno ob pregledu dokumentacije in na podlagi izjave stranke.

F.8. Ali so se prašiči pitanci, ki imajo skrajšane repe, polegli na gospodarstvu?		
DA če so se prašiči za pitanje polegli na gospodarstvu. Vpišite, pri kateri starosti (v dneh) so bili prašičem skrajšani repi. <i>Primer:</i> <i>0 – na dan rojstva</i> <i>1 – dan po rojstvu</i> <i>4 – četrti dan po rojstvu</i> <i>7 – sedmi dan po rojstvu</i> <i>21 – enainvajseti dan po rojstvu</i>	NE če se prašiči za pitanje niso polegli na gospodarstvu	NI POGOJEV če na gospodarstvu ni prašičev za pitanje

F.8.1 Obvezno je izbrati enega izmed možnih odgovorov. Zabeleži se stanje, ugotovljeno ob pregledu živali.

F.8. Ali ste na gospodarstvu ob pregledu opazili, da imajo prašiči (pitanci) poškodbe, na repih ali v okolici korena repa, ki kažejo na pojav grizenja repa?		
<p>DA pri prašičih so prisotne blage ali resne poškodbe na repih ali v neposredni okolici repa</p> <p>Blage poškodbe: nakazane so površinske poškodbe po dolžini repa, kjer pa ni prisotnosti sveže krvi ali otekline; Resne poškodbe: prisotna in vidna je sveža kri, oteklina, prisotna je infekcija, del tkiva manjka, formirajo se kraste; Če ste izbrali DA, v dodatno polje vpišite oceno deleža živali, pri katerih ste opazili poškodbe in sicer s šifro: 1, 2, 3 ali 4, kar pomeni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. > 25 % (manj kot četrtnina prašičev) 2. 25 % – 49 % (manj kot pol, vendar več kot četrtnina) 3. 50 % – 74 % (več kot pol, vendar manj kot tri četrt) 4. > 75 % (več kot tri četrtine vseh prašičev). 	<p>NE na prašičih ni opaziti poškodb na repih</p>	<p>NI POGOJEV izberete, če na gospodarstvu ni prašičev za pitanje</p>

F.9 Enega izmed odgovorov morate izbrati, če ste pri F.6 izbrali odgovor DA. Zabeleži se stanje, ugotovljeno pri pregledu dokumentacije.

F.9. Ali je poseg krajšanja repov vpisan v dnevnik veterinarskih posegov - hlevsko knjigo?		
<p>DA če je krajšanje repov vpisano v dnevnik veterinarskih posegov</p>	<p>NE če se krajšanje repov opravlja na gospodarstvu, pa ni vpisano v dnevnik veterinarskih posegov PISNO NAVODILO v primeru, ko se prašičem krajšajo repi v nasprotju z 31. členom Pravilnika o zaščiti rejnih živali</p>	<p>NI POGOJEV če na gospodarstvu ni prašičev za pitanje, ali če pri odgovoru F.6 niste izbrali DA</p>

F.11 Obvezno je izbrati enega izmed možnih odgovorov. Zabeleži se stanje, ugotovljeno ob pregledu.

F.11. Ali so vse svinje in mladice v času od 4. tedna po osemenitvi do 1. tedna pred pričakovano prasitvijo nameščene v skupine?		
DA če so svinje nameščene v skupine v predpisanem obdobju najkasneje od 4. tedna (lahko že prej) po osemenitvi do enega tedna pred prasitvijo. DA tudi, če je kakšna od svinj ali mladic zaradi agresivnosti ali drugih veterinarskih razlogov nameščena individualno	NE če so svinje nameščene individualno, pa je na gospodarstvu 10 ali več svinj in mladic PISNO NAVODILO v primeru, ko so svinje nameščene v nasprotju s prvim in drugim odstavkom 33. člena Pravilnika o zaščiti rejnih živali	NI POGOJEV če je na gospodarstvu manj kot 10 svinj in mladic

F.12 Obvezno je izbrati enega izmed možnih odgovorov. Zabeleži se stanje, ugotovljeno ob pregledu.

F.12. Ali ima govedo na kmetiji odstranjene rogove?		
DA če je najmanj eno govedo na kmetiji z odstranjenimi rogovi. DA tudi v primeru, ko se opravlja uničevanje rožnih nastavkom teletom. Vpišite <u>število vseh goved</u> (telet in odraslih goved), ki so jim bili na kakršenkoli način odstranjeni rogovi.	NE če na gospodarstvu ni goved, ki bi imela odstranjene rogove	NI POGOJEV če na gospodarstvu ni goved

F.13 Obvezno je izbrati enega izmed možnih odgovorov. Zabeleži se stanje, ugotovljeno pri pregledu dokumentacije in na podlagi izjave stranke.

F.13. Ali poseg odstranjevanja rogov opravi veterinar?		
DA če opravi poseg veterinar in ga vpiše v dnevnik veterinarskih posegov, ker je uporabil anestezijo, lokalno anestezijo oziroma analgezijo	NE če posega ni opravil veterinar PISNO NAVODILO , če se rogovi odstranjujejo v nasprotju z zahtevami 19. člena Zakona o zaščiti živali	NI POGOJEV če na gospodarstvu ni goved oziroma se odstranjevanje rogov na gospodarstvu ni nikoli opravljalo; govedo je bilo že kupljeno z odstranjenimi rogovi

F.14 Obvezno je izbrati enega izmed možnih odgovorov o načinu reje za posamezen tip proizvodnje. Zabeleži se stanje, ugotovljeno pri pregledu in na podlagi izjave stranke.

F.14. Način reje govedi glede na tip proizvodnje. Izberete lahko več načinov reje.			
Privezana reja živali so v hlevu privezane	Prosta reja v hlevu živali se v hlevu prosto gibljejo, hlev je razdeljen na funkcionalna območja – krmišče, ležalni boksi, blatilni hodniki in podobno	Zunanji izpust živali imajo možnost uporabe zunanjega izpusta, ki ni ali pa je skromno porasel z vegetacijo in paša ni mogoča	Paša živali so ves čas ali del dneva oziroma del sezone na paši, ki predstavlja glavni vir prehranjevanja

Če je govedo del leta privezano, del leta na paši, odključate **privezana reja** in **paša**.

Če so molznice privezane, telice, starejše od 6 mesecev (namenjene za proizvodnjo mleka) pa v prosti reji, odključate **privezana reja** in **prosta reja**.

Če imajo živali možnost gibanja izven hleva v izpustu, ki ni poraščen z vegetacijo in paša ni možna, odključate **zunanji izpust** poleg (na primer) **proste reje**.

Enako velja za pitovno govedo.

Pisnega navodila ni.

G. Biološki varnostni ukrepi

8. člen Pravilnika o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10)

Preventivni in drugi ukrepi za bolezni (ukrepi, ki jih je med drugim dolžan izvajati imetnik živali):

- zagotavljanje zdravstveno ustrezne pitne vode za napajanje in krme;
- zagotavljanje in vzdrževanje predpisanih higienskih razmer v objektih za rejo živali, v drugih prostorih ter napravah, kjer se zadržujejo živali;
- zagotavljanje higiene porodov in molže;
- preprečevanje vnašanja povzročiteljev bolezni v rejo;
- zagotavljanje preventivne dezinfekcije, dezinsekcije in deratizacije v objektih.

Ocena bioloških varnostnih ukrepov se nanaša na celo gospodarstvo ne glede na to, koliko vrst živali je na gospodarstvu.

Informacija o načinu reje perutnine na gospodarstvu predstavlja osnovo za oceno tveganja, ki ga tak način reje predstavlja za vnos oziroma širjenje bolezni.

Pisno navodilo se imetniku izda, kadar je vsaj en osnovni biološki varnostni ukrep označen z NE (razen krmljenje pomij prašičem oziroma informacije o načinu reje perutnine). Izda se lahko v obliki že vnaprej pripravljenega priporočila.

H. Reprodukcijska

Samec je spolno zrela žival moškega spola, namenjena za pripust na gospodarstvu.

Plemenjak je ocenjen, odbran in priznan samec, ki izpolnjuje predpisane zootehniške pogoje iz potrjenega rejskega programa in veterinarske pogoje glede zdravstvenega stanja.

Ali se za naravni pripust na lastnem gospodarstvu uporablja samca?		
DA če imetnik živali za naravni pripust na lastnem gospodarstvu uporablja samca	NE če imetnik za naravni pripust na lastnem gospodarstvu uporablja plemenjaka	NI POGOJEV če imetnik za razmnoževanje živali ne uporablja naravnega pripusta na lastnem gospodarstvu

Ali se za haremski pripust uporablja samca?		
DA če imetnik za haremski pripust uporablja samca	NE če imetnik za haremski pripust uporablja plemenjaka	NI POGOJEV če imetnik za razmnoževanje živali ne uporablja haremskega pripusta

Pisno navodilo se ne izda. V primeru da imetniki uporabljajo samce (odgovor DA) se jim svetuje, da je s stališča zdravstvenega statusa črede primernejša uporaba plemenjakov (znan zdravstveni status in preverjena plemenska vrednost).

